

SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor

Avrapportering till SUHF:s styrelse vid slutet av mandatperioden 2023-2024.

Bakgrund

Expertgruppen för studieadministrativa frågor bereder och hanterar studieadministrativa frågor och regelfrågor för tillträde till högskoleutbildning och utfärdande av examina. SUHF bidrar genom expertgruppen på detta sätt till ett väl fungerande nationellt samordnat och resurseffektivt ramverk för studieadministration i högskolan. Expertgruppen strävar efter transparens, delaktighet och dialog inom sektorn i dessa frågor. Studenternas rättssäkerhet är central.

Uppdrag 2023 – 2024

Expertgruppen ska i sitt arbete bidra till SUHF:s verksamhet för att möta dagens och framtidens utmaningar och ha handlingsberedskap för förslag från politiken eller myndigheter. Expertgruppen ska i studieadministrativa frågor ge SUHF:s styrelse underlag till remissvar och rekommendationer samt ansvara för fortsatt förvaltning av rekommendationerna. Expertgruppen ska även följa utredningar inom området och samverka avseende studieadministrativa processer och regelverk med andra myndigheter, exempelvis UHR och UKÄ.

Expertgruppen ska vid behov rapportera till presidiet/styrelsen och vid förbundsårsamlingens möten. Det ingår i expertgruppens uppdrag att kommunicera gruppens arbete med berörda lärosätesfunktioner, relevanta nätverk, myndigheter och andra intressenter. En skriftlig rapport ska lämnas vid mandatperiodens slut. Aktiviteter som innebär en kostnad för förbundet ska godkännas av SUHF:s presidium.

Ledamöter under mandatperioden

Under mandatperioden 2023 – 2024 har det varit en viss omsättning av ledamöter. Följande personer har ingått i expertgruppen:

- Åsa Borin, universitetsdirektör, Stockholms universitet, ordförande fr.o.m. 2023-09-28
- Brita Lundh, chef Utbildningsstöd, Högskolan i Halmstad, verkställande ledamot
- Jerker Dahne, chef Studentavdelningen, Stockholms universitet, t.o.m. 2023-09-28
- Marina Geijer, studieadministrativ direktör, Linköpings universitet, fr.o.m. 2023-09-28
- Lotten Glans, förvaltningschef, Mittuniversitetet, ordförande t.o.m. 2023-09-27
- Cilla Häggkvist, bitr. chef Studentavdelningen, Uppsala universitet
- Helena Pallin, chef Studentavdelningen, Stockholms universitet (tidigare Karlstads universitet) samt ordförande i Antagningsrådet vid UHR
- Carolina Rytterkull, sektionschef, Lunds universitet samt ordförande i Nationella bedömargruppen för antagningsfrågor och ordförande i arbetsgruppen för EUI studieadministrativa frågor
- Åsa Vännman, högskoledirektör, Högskolan Kristianstad, t.o.m. 2024-06-30
- Susanna Öhman, rektor, Högskolan i Halmstad, fr.o.m. 2023-09-28

- Representant från Sveriges förenade studentkårer (SFS). Sedan 2024-09-11 deltar Martin Hansson, SFS.
- Adjungering från Universitets- och högskolerådet (UHR). Sedan 2023-11-24 deltar Andreas Sandberg, avdelningschef, UHR
- Adjungering från Ladokkonsortiet. Sedan 2023-11-24 deltar Mauritz Danielsson, konsortiechef
- Adjungering från SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor (vakant)
- Linda Gerén, senior rådgivare, SUHF:s kansli
- Christopher Sönerbrandt, bitr. generalsekreterare, SUHF:s kansli

Gruppen har rätt att knyta till sig ytterligare personer man anser behövas för uppdraget. Ordförande, vice ordförande och verkställande ledamot utgör, med stöd av SUHF:s kansli, arbetsutskott som snabbt kan agera och råda SUHF:s styrelse i akuta frågor och bistå i överläggningar med exempelvis UHR.

Expertgruppens möten under 2023 – 2024

Expertgruppen har under perioden genomfört tre möten per termin. Mötena har varit heldagsmöten och normalt genomförs två av möten fysiskt och ett genomförs digitalt.

Expertgruppen har bland annat fått besök av ett antal utredningar, exempelvis om särskild ersättningsmodell, om betygssystemet och om belastningsregisterkontroll.

Konferenser

[Samverkansgruppen SUHF - Migrationsverket](#) har enats om att samarbeta kring åtgärder för att göra det så smidigt och enkelt som möjligt för den som har avsikt att studera och behöver uppehållstillstånd för studier, samt för att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning. Inom ramen för samarbetet har två konferenser genomförts under mandatperioden. Den 18 september 2023 var temat enligt ovan. Den andra konferensen hölls den 30 september 2024 på temat behov av bättre förutsättningar för utländska doktorander och forskare att verka i Sverige, samt fortsatt samverkan för en effektiv process för uppehållstillstånd för studier.

En undergrupp till expertgruppen, [arbetsgruppen för EUI-studieadministrativa frågor](#), har arrangerat ett seminarium under året. Den 13 november 2024 genomfördes ett digitalt seminarium om SUHF:s rekommendation om EUI-studieadministrativa frågor och den vägledning som också tagits fram. Detta webinarium var det första i en serie som SUHF arrangerar för erfarenhetsutbyte mellan lärosätena om frågor kring europauniversitetsinitiativet (EUI) och det utvecklingsarbete som sker inom de europauniversitet som svenska lärosäten ingår i.

Den 21 november 2024 arrangerade SUHF ett seminarium som hade nära anknytning till expertgruppens arbete: Degree Mills – på svenska diplomfabrik eller diplomkvarn – producerar och säljer falska diplom eller akademiska examina. Verksamheten stöds ofta av ackrediteringsbruk som inrättats i syfte att ge ett sken av autenticitet. Degree Mills omsätter stora pengar och är ett allvarligt hot mot akademisk integritet.

Viktiga frågor under mandatperioden

Flera områden har haft hög prioritet under 2023-2024. Gruppen har hanterat frågor om krav på anpassningar av studieadministrativa processer och system som följer av satsningar på livslångt lärande och omställning. Det har varit fortsatt fokus på situationen för internationella studenter och på lärosätenas internationalisering av utbildning, aktuella migrationsfrågor, samt utvecklingen av det europeiska utbildningsområdet, bland annat genom samarbete med SUHF:s expertgrupp för internationalisering samt undergruppen för EUI-studieadministrativa frågor. Expertgruppen har vidare fortsatt bidra till att goda förutsättningar finns för alla att ta del av högre utbildning. Detta sker bland annat genom arbetet i undergruppen Nationella bedömningsgruppen för antagningsfrågor (NBA).

Nedan följer ett antal punkter som behandlats under mandatperioden.

Behörighet i engelska. [Nationella bedömargruppen för antagningsfrågor](#) (NBA), som är en undergrupp till expertgruppen, har gjort en översyn av språkkrav i engelska. Detta för att säkerställa att rätt krav ställs på betyg från olika länder för att uppfylla behörighetskraven.

Det gemensamma arbetet med migrationsverket. SUHF har inrättat en samverkansgrupp för parternas överlappande processer; uppehållstillstånd för studenter och doktorander och forskare som rekryteras till Sverige av lärosätena. Ett förslag om nya överenskommelser om avbrottsrapportering och tvååriga tillstånd för programstudenter har tagits fram. Samverkansgruppen har genomfört två konferenser enligt ovan.

Europauniversitet. För att stödja medlemmarnas arbete med sina EUI-allianser, samt för att främja nationell likvärdighet och resurseffektivitet för samtliga medlemmar, beslutade SUHF:s presidium i juli 2022 att inrätta en arbetsgrupp för EUI studieadministrativa frågor under expertgruppen. Arbetsgruppens uppdrag har varit att identifiera de studieadministrativa frågor som är gemensamma för de EUI-allianser där svenska lärosäten deltar samt att sträva efter nationellt samordnade lösningar som är enkla, smidiga och fungerar inom gällande svensk lag och förordning. Arbetet har varit omfattande och lett fram till en rekommendation (se nedan) med tillhörande vägledning.

Examen. Expertgruppen har besvarat en skrivelse med frågor bland annat om hur examen på olika nivåer förhåller sig till varandra. Expertgruppen konstaterade i svaret att lärosäten har att pröva ansökan om tillgodoräknande och examen mot de nationella och eventuella lokala regler som finns. Detta oavsett vad som prövats vid andra, eller det egna lärosätet tidigare. Ett beslut om avslag på ansökan kan överklagas till ÖNH vilket ger studenten möjlighet att få prövat om lärosätet följt de nationella reglerna respektive haft utrymme att besluta om lokala regler.

Framtidens e-infrastruktur för högre utbildning. Expertgruppen har träffat utredarna och diskuterat behov och förutsättningar för utveckling av befintlig nationell samordning avseende behov av samordnade processer och infrastruktur.

Högskoleprovet. Frågor kring genomförande och säkerhet har diskuterats med UHR som ansvarig genomförande myndighet. Expertgruppen har bland annat besvarat remissen *Universitets- och högskolerådets förslag till föreskrifter om in- och utpasseringskontroller vid högskoleprovet*.

Lärosätenas arbete med att utfärda föreskrifter. Expertgruppen har haft en ledamot med i [Arbetsgruppen för lärosätenas arbete med föreskrifter](#). Arbetsgruppen har bland annat i uppdrag att utgöra referensgrupp för UKÄ:s arbete att ta fram en vägledning, och annat arbete som UKÄ utför inom sitt regeringsuppdrag att följa upp universitets och högskolors arbete med att utfärda föreskrifter. En för lärosätena viktig fråga är om kursplaner ska ses som föreskrifter eller inte, men den frågan har UKÄ valt att lämna utanför det initiala arbetet med lärosätenas föreskrifter.

Mikromeriter: Expertgruppen har bidragit till SUHF:s arbete att visa och informera om hur fristående kurs på ett praktiskt och högkvalitativt sätt motsvarar begreppet mikromerit och att den svenska högskolan därmed redan har ett väl fungerande system för mikromeriter. Detta medför att det redan finns processer för kvalitetssäkring samt systemstöd för antagning och registrering av studieresultat. Det finns dock behov av ytterligare förtydliganden och arbete med utbud, mm. Arbetet har dels resulterat i en rekommendation om mikromeriter (2024:1) samt en fördjupad dialog med Ladokkonsortiet och ett utlåtande om dokumentation av andra slags utbildningsaktiviteter som inte är poänggivande kurser.

Nationella behörighetsproven. UHR har genomfört två nationella behörighetsprov och därefter utvärderat samhällsnyttan. Expertgruppen har följt arbetet och konstaterat att försöksverksamheten bör förlängas för att effekten av provet ska kunna följas upp på ett bra sätt. Dels behöver den totala gruppen som gjort provet vara större och dels behöver den grupp som får godkänt resultat följas under flera några år. Mot denna bakgrund uppmanade SUHF, genom en särskild skrivelse i juni 2023,

regeringen att ge UHR i uppdrag att förlänga försöksverksamhet under åtminstone ytterligare tre år samt att tillse att myndigheten har nödvändiga medel för att genomföra detta.

Riktat pedagogiskt stöd: I dagsläget berörs omkring 27 000 studenter och administrationen av det pedagogiska stödet är stor. De begränsade medel som finns avsatta måste användas så att så många som möjligt kan genomföra sina studier. Stockholms Universitet, som ansvarar för den nationella hanteringen, har bitt SUHF att tillsätta en grupp för att se över området. Arbetet följer även Universitetskanslersämbetets pågående utredning.

Översyn av 1153:an. Universitetskanslersämbetet har gjort en översyn av *Förordning (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor* och expertgruppen har noga följt arbetet genom bland annat den referensgrupp där UHR, Ladok och personer från expertgruppen har ingått. Några av de frågor som behöver hanteras handlar om direktåtkomst, behörighetshanteringen, gdpr och personuppgiftsansvar. Lärosätenas behov av system för antagning och studiedokumentation som stödjer dagens samordnade antagning har framförts och även påtalats i en skrivelse till regeringen.

Rekommendationer

Flera av områdena har varit av sådan vikt att de lett fram till rekommendationer.

- Gemensamma principer för automatiskt erkännande, *Rekommendation om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands* (REK 2023:1)
- *Rekommendationer för arbetet med att validera reell kompetens för tillträde till högskoleutbildning* (REK 2023:2)
- *Vägledning om mikromeriter* (REK 2024:1)
- *Rekommendation för hantering av studieadministrativa frågor gemensamma för svenska lärosäten i en Europauniversitetsallians* (REK 2024:4).

Förslag till verksamhet för en ny mandatperiod 2025 – 2026

Flera av de områden som expertgruppen arbetat med kommer att fortsätta att vara viktiga att bevaka och arbeta vidare med. Utöver de nedan nämnda punkterna har expertgruppen påbörjat ett arbete med att se vilka uppgifter inom det studieadministrativa området som kräver mycket administration och om det finns möjligheter för SUHF att agera för att underlätta och minska bördan.

- *Digitalisering:*
 - *AI i studieadministrativa processer*
 - *Framtidens e-infrastruktur för högre utbildning*
 - *Översyn av förordningen 1993:1153*
 - *Nationellt samordnade studieadministrativa system: Ladok och NyA.*
- *Internationalisering:*
 - *Översyn av rekommendationer för hantering av studieavgiftsskyldiga studenter*
 - *Migrationslagstiftningen och samverkan med relevanta myndigheter, t.ex. Migrationsverket och Myndighetssamverkan Work in Sweden.*
 - *Europauniversiteten:*
 - *Ordna EUI-webbinarier kring studieadministrativa frågor*
 - *Förvalta vägledningen (2024:6) om EUI-studieadministrativa frågor*
 - *Följa frågan om europeisk examen.*
- *Livslångt lärande:*
 - *Behov av riktad utbildningsinformation och studievägledning för yrkesverksamma*
 - *Studieadministrativa konsekvenser av kommande förslag om särskild ersättningsmodell för livslångt lärande.*
- *Validering av reell kompetens*

- *Riktat pedagogiskt stöd*
- *Betygsfrågor och tillträde till högskolan*
 - *Ämnesbetyg*
 - *Betygsutredningen*
 - *Behörighetsprov*
 - *Krav på kunskaper i svenska och engelska*
 - *Belastningsregisterkontroll.*